

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Những ngày đầu tháng 5/2014, Trung Quốc ngang nhiên xâm nhập và hạ đặt giàn khoan HD 981 trái phép ở vùng đặc quyền kinh tế và quyền tài phán của Việt Nam, có những hành động hung hăng can phá lực lượng thực thi pháp luật Việt Nam, vi phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam theo Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật Biển (UNCLOS) năm 1982. Trước tình hình đó, trái tim của hơn 90 triệu người dân Việt Nam ở trong nước, hơn 4 triệu kiều bào Việt Nam ở nước ngoài, nhân dân tiến bộ, yêu chuộng hòa bình trên thế giới luôn nóng bỏng hướng về Biển Đông, hướng về Hoàng Sa và Trường Sa, dõi theo từng tin tức được truyền đi từ hiện trường vụ việc.

Những ngày qua, chúng ta lại một lần nữa chứng kiến tinh thần yêu nước trong mỗi một người dân Việt Nam, kiêu bào ta ở nước ngoài, thể hiện sự đoàn kết trong quyết tâm bảo vệ vùng biển, đảo, chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc, lên án mạnh mẽ những hành động sai trái, phi lý của Trung Quốc. Tuy nhiên, trước tình hình hiện nay chúng ta phải bình tĩnh, sáng suốt nhận định những sự kiện đang diễn ra trên Biển Đông để có hành động phù hợp.

(Bình tĩnh, sáng suốt thể hiện lòng yêu nước - Nguyễn Thế Hanh,
Báo Giáo Dục & Thời đại số 116 ra ngày 15 - 5 - 2014)

Đọc văn bản trên và thực hiện các yêu cầu sau:

- Nêu những ý chính của văn bản
- Xác định phong cách ngôn ngữ của văn bản. Việc dùng các từ được gạch dưới trong câu : “Những ngày đầu tháng 5/2014, Trung Quốc ngang nhiên xâm nhập và hạ đặt giàn khoan HD 981 trái phép ở vùng đặc quyền kinh tế và quyền tài phán của Việt Nam, có những hành động hung hăng can phá lực lượng thực thi pháp luật Việt Nam, vi phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam theo Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật Biển (UNCLOS) năm 1982.” có hiệu quả diễn đạt như thế nào?
- Viết một đoạn văn ngắn bày tỏ thái độ của anh/chị về sự kiện trên.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Trong vở kịch Hồn Trương Ba, da hàng thịt của Lưu Quang Vũ có đoạn:

Hồn Trương Ba: Ông Đế Thích ạ, tôi không thể tiếp tục mang thân anh hàng thịt được nữa, không thể được!

Đế Thích: Sao thế? Có gì không ổn đâu!

Hồn Trương Ba: Không thể bên trong một đằng, bên ngoài một nẻo được. Tôi muốn được là tôi toàn vẹn.

Đế Thích: Thế ông nghĩ tất cả mọi người đều được là mình toàn vẹn cả ư? Ngay cả tôi đây. Ở bên ngoài, tôi đâu có được sống theo những điều tôi nghĩ bên trong. Mà cả Ngọc Hoàng nữa, chính người làm khi cũng phải khuôn ép mình cho xứng với danh vị Ngọc Hoàng. Dưới đất, trên trời đều thế cả, nữa là ông. Ông đã bị gạch tên khỏi sổ Nam Tào. Thân thể thật của ông đã tan rã trong bùn đất, còn chút hình thù gì của ông đâu!

Hồn Trương Ba: Sống nhờ vào đồ đạc, của cải người khác, đã là chuyện không nên, đằng này đến cái thân tôi cũng phải sống nhờ anh hàng thịt. Ông chỉ nghĩ đơn giản là cho tôi sống, nhưng sống như thế nào thì ông chẳng cần biết!

(Ngữ văn 12, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2013, tr. 149)

Phân tích khát vọng của nhân vật Hồn Trương Ba trong đoạn trích trên. Từ đó, trình bày suy nghĩ của anh/chị về vấn đề : con người cần được sống là chính mình.

BÀI GIẢI GỢI Ý**I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)****1. Nêu những ý chính của văn bản:**

- _ Việc hạ đặt giàn khoan HD 981 ở vùng biển Việt Nam là trái phép.
- _ Hành động hung hăng can phá lực lượng thực thi pháp luật Việt Nam là vi phạm Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật Biển năm 1982.
- _ Trái tim hơn 90 triệu người dân Việt Nam trong nước, hơn 4 triệu kiều bào Việt kiều ở nước ngoài, và nhân dân tiến bộ của thế giới luôn hướng về Biển Đông, hướng về Hoàng Sa và Trường Sa với một tâm trạng nhiều bức xúc và âu lo.
- _ Một lần nữa, chúng ta được chứng kiến tinh thần yêu nước và đoàn kết trong mỗi người dân Việt Nam; chứng kiến được lòng quyết tâm bảo vệ chủ quyền thiêng liêng của tổ quốc và lên án mạnh mẽ hành động sai trái, phi lý của Trung Quốc.
- _ Trước tình hình hiện nay chúng ta phải bình tĩnh sáng suốt để có hành động phù hợp.

2. Xác định phong cách ngôn ngữ của văn bản :

Văn bản thuộc phong cách ngôn ngữ chính luận biểu hiện trong một bài bình luận trên báo về một vấn đề chính trị, thời sự.

Việc sử dụng các từ được gạch dưới trong văn bản tạo được sắc thái biểu cảm, gây được hiệu quả truyền cảm; qua đó nêu bật được thái độ hung hăng sai trái, trắng trợn của Trung Quốc khi hạ đặt trái phép giàn khoan HD 981 trên vùng lãnh hải thuộc chủ quyền Việt Nam.

3. Viết đoạn văn ngắn bày tỏ thái độ của anh/chị về sự kiện trên :

Đây là một yêu cầu nằm trong phần đọc hiểu (3,0 điểm). Vì thế, thí sinh nên thực hiện đúng yêu cầu viết một đoạn văn ngắn để bày tỏ thái độ của mình về sự kiện trên.

Thí sinh có thể viết với những nội dung cụ thể khác nhau. Tuy nhiên, phải biểu hiện tập trung được

thái độ của bản thân. Sau đây là một ví dụ gợi ý.

Ngay từ khi còn bé chúng ta đã được dạy về lòng yêu nước. Những câu nói như : “... thà hy sinh tất cả chứ không chịu mất nước...”, “... Quốc gia hưng vong thất phu hữu trách...” cũng như những lời thơ trong bài Đất Nước của nhà thơ Nguyễn Khoa Điềm đã để lại những ấn tượng sâu đậm trong suy nghĩ của những người dân Việt.

Tình hình nghiêm trọng đã và đang xảy ra ở Biển Đông đã đánh thức lòng yêu nước, sự căm giận và sự trăn trở đối với những con người biết yêu chuộng hòa bình. Lứa tuổi học sinh chúng em cũng không thể nào vô cảm và làm ngơ trước những biến động lớn lao của đất nước. Chúng ta phải nhận thức rõ hành động ngang ngược của Trung Quốc là vi phạm chủ quyền thiêng liêng của đất nước, vi phạm luật pháp quốc tế. Chúng ta ủng hộ các hoạt động của chính phủ, của các cơ quan thông tấn trong và ngoài nước, của lực lượng kiểm ngư, tầm soát biên, của ngư dân... trong việc đấu tranh trên thực địa cũng như trên các mặt trận ngoại giao, chính trị... ở trong nước cũng như các diễn đàn quốc tế. Yêu nước nhưng chúng ta phải bình tĩnh, sáng suốt trước diễn biến và tình hình không dễ kẻ xấu lợi dụng, kích động; không để lòng yêu nước cực đoan điều khiển, chỉ phôi dẫn đến những hành động “giận cá chém thớt”, gây rối, phá phách... ảnh hưởng xấu đến sự ổn định và uy tín của đất nước. Chúng ta phải yêu nước một cách chính đáng, sáng suốt; phải phân biệt nhân dân Trung Quốc với những kẻ hiếu chiến, ngạo mạn trong giới cầm quyền Trung Quốc. Trong phạm vi cụ thể, chúng ta cần tham gia những hành động thiết thực như đóng góp ủng hộ các ngư dân, lực lượng kiểm ngư, lực lượng cảnh sát biển... nơi đâu sóng ngọn gió; giúp đỡ gia đình của những người trong các lực lượng nói trên để họ yên tâm hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền tổ quốc. Chúng ta cũng cần có tinh thần và thái độ sẵn sàng đáp ứng mọi yêu cầu của tổ quốc khi cần thiết: gia nhập lực lượng vũ trang...

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

A. GIỚI THIỆU VẤN ĐỀ

- Vị trí của tác giả trong đời sống văn học nghệ thuật và phong cách sáng tác.
- Nêu chủ đề tác phẩm
- Yêu cầu của đề : khát vọng sống của nhân vật Hồn Trương Ba và suy nghĩ của bản thân thí sinh được sống là chính mình.

B. PHÂN TÍCH (Thí sinh cần làm rõ 2 luận điểm)

1. Khát vọng của nhân vật Hồn Trương Ba :

- a) Khái quát vở kịch :
 - Đây là vở kịch nói về tấn bi kịch của con người không được sống là chính mình, được tác giả Lưu Quang Vũ xây dựng, khắc họa chân thực, sinh động và giàu tính triết lý qua diễn hình nhân vật Hồn Trương Ba.
- b) Vị trí đoạn trích :
 - Thuộc cảnh 7 phần kết của vở kịch - viết về cuộc đối thoại giữa Hồn Trương Ba với Đế Thích
- c) Sự tắc trách của thể lực cầm quyền (Nam Tào, Bắc Đẩu, Đế Thích)
 - Cái chết của Trương Ba xuất phát từ sự tắc trách của Nam Tào.
 - Trương Ba phải sống nhờ trong xác anh hàng thịt xuất phát từ sự tùy tiện của Đế Thích.
 - Khi Trương Ba muốn rời khỏi xác anh hàng thịt, thì Đế Thích tiếp tục muốn cho ông nhập vào xác Cu Tỳ, điều đó thể hiện thể lực cầm quyền đi từ sai lầm này đến sai lầm khác.
- d) Diễn biến tâm lý nhân vật và khát vọng sống:
 - Đau khổ, dằn vò vì phải rơi vào cảnh hồn và xác “chia lìa đôi ngả”.
 - Bản thân bị gia đình xa lánh, vì từ con người thanh cao trở nên thô lỗ trong tính cách.
 - Trách móc thái độ vô cảm “ông chỉ nghĩ đơn giản là cho tôi sống, nhưng sống như thế nào thì ông chẳng cần biết!”.
 - Trăn trở và khát vọng sống cháy bỏng “Tôi muốn được là tôi toàn vẹn”.

Qua đó, tác giả ngợi ca trước khi chết, Hồn Trương Ba có một nhân sinh quan cao đẹp khi chấp nhận từ chối cuộc sống vay mượn giả dối.

2. Suy nghĩ của bản thân về vấn đề “con người được sống là chính mình”

(Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách, nhưng phải đảm bảo những ý chính sau đây. Đồng thời đây là bài nghị luận tích hợp giữa nghị luận văn học và nghị luận xã hội. Vì vậy, thí sinh cần linh hoạt liên kết cho hợp lý)

- Con người là một chỉnh thể thống nhất (thể chất và tâm hồn).
- Quan niệm xưa : đề cao phần hồn.
- Quan niệm hiện đại : đặt ngang tầm giá trị của thể chất và tâm hồn (không thể có một tâm hồn lạnh mạnh sáng suốt khi thể chất yếu ớt đau ốm).
- Hậu quả của việc không được sống là chính mình:
 - + Bị lệ thuộc vào người khác, mất quyền được sống chân chính.
 - + Nhân cách có nguy cơ bị tha hóa, có thể bị những thể lực xấu sai khiến gây nguy hại cho xã hội.
 - + Ảnh hưởng đến hạnh phúc gia đình, gây đau khổ cho người thân.
- Ý nghĩa của việc được sống là chính mình:
 - + Được tự do suy nghĩ, mơ ước, hành động và phát triển các năng lực.
 - + Được tôn trọng.
 - + Góp phần xây dựng gia đình hạnh phúc, cộng đồng bền vững.

3. Nhận định chung:

- Khát vọng sống là chính mình của Hồn Trương Ba là khát vọng chính đáng, cần được tôn trọng và phát huy.

- Tác giả Lưu Quang Vũ đã chọn được một đề tài vừa mang tính thời sự, vừa có ý nghĩa nhân sinh sâu sắc. Từ đó tác giả đã nêu lên được một triết lý sống đẹp để đối với mọi thời đại.

- Trong cuộc sống hiện nay, con người được khuyến khích phát huy mọi khả năng của bản thân. Học sinh nói riêng, tuổi trẻ nói chung cần có nhu cầu “được sống là chính mình”; cần có ý thức khẳng định “cái tôi cá nhân” – không phải tự tôn, đề cao bản thân.

III. Kết luận:

- Ngợi ca nhân sinh quan cao đẹp của Hồn Trương Ba.
- Bản thân mỗi người cần sống trung thực, tránh lối sống vay mượn, giả dối.
- Sức sống của tác phẩm đối với độc giả hiện nay.

Nguyễn Hữu Dương, Nguyễn Đức Hùng
(Trung tâm Luyện thi Vĩnh Viễn)